

Predmet C-531/22**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

9. kolovoza 2022.

Sud koji je uputio zahtjev:

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie (Poljska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

5. srpnja 2022.

Stranke glavnog postupka:

Vjerovnici: Getin Noble Bank S.A., TF, C2, PI

Dužnik: TL

Predmet glavnog postupka

Predmet povodom zahtjeva vjerovnikâ za nadzor nad ovrhom na nekretnini.

Predmet i pravna osnova prethodnog pitanja

Tumačenje članka 3. stavka 1., članka 6. stavka 1., članka 7. stavaka 1. i 2. te članka 8. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, načelâ pravne sigurnosti, neoborivosti pravomoćnih sudskih odluka, djelotvornosti i proporcionalnosti te prava na saslušanje u vezi s člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i člankom 105. stavkom 1. Poslovnika Suda.

Prethodna pitanja

1. Treba li članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima i načela pravne sigurnosti, neoborivosti pravomoćnih sudskih odluka, djelotvornosti i proporcionalnosti tumačiti na način da im se protive nacionalne odredbe kojima se predviđa da nacionalni sud ne može po službenoj dužnosti ispitati nepoštene ugovorne odredbe i izvesti pravne posljedice kada nadzire ovršni postupak koji

vodi sudski izvršitelj na temelju pravomoćnog platnog naloga s priloženom potvrdom o izvršivosti izdanog u postupku u kojem se ne izvode dokazi?

2. Treba li članak 3. stavak 1., članak 6. stavak 1., članak 7. stavke 1. i 2. te članak 8. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i načela pravne sigurnosti, djelotvornosti, proporcionalnosti i pravo na saslušanje tumačiti na način da im se protivi tumačenje nacionalnih odredbi koje pruža sud i prema kojem upis nepoštene ugovorne odredbe u upisnik nedopuštenih odredbi dovodi do proglašenja te odredbe nepoštenom u svakom postupku u kojem sudjeluje potrošač, uključujući:

– u odnosu na prodavatelja robe ili pružatelja usluga koji nije prodavatelj robe ili pružatelj usluga protiv kojeg se vodio postupak za upis nepoštene ugovorne odredbe u upisnik nedopuštenih odredbi,

– u odnosu na odredbe čiji tekst nije istovjetan u jezičnom pogledu, ali ima isti smisao i proizvodi iste učinke u pogledu potrošača?

Navedene odredbe prava Unije

Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima: četvrta, dvadeset prva, dvadeset četvrta uvodna izjava, članak 3. stavak 1., članak 4. stavak 1., članak 6. stavak 1., članak 7. stavci 1. i 2. te članak 8.

Povelja Europske unije o temeljnim pravima: članci 38. i 47.

Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU): članak 169. stavak 1., članak 267.

Poslovnik Suda: članak 105. stavak 1.

Navedene odredbe nacionalnog prava i odluke nacionalnih sudova

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Ustav Republike Poljske od 2. travnja 1997.): članak 76.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Građanski zakonik od 23. travnja 1964.): članak 22.¹, članak 43.¹, članak 58. stavak 1., članak 385.¹ stavci 1. do 4., članak 385.²

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Zakon od 17. studenoga 1964. – Zakonik o građanskom postupku): članak 363. stavak 1., članak 365. stavak 1., članak 366., članak 479.³⁶, članak 479.⁴² stavak 1., članak 479.⁴³, članak 479.⁴⁵ stavci 1. do 3., članak 505.³⁰ stavak 2., članak 505.³¹

stavak 2., članak 505.³² stavak 1., članak 758., članak 776., članak 777. stavak 1., članak 804. stavak 1., članak 840. stavak 1.

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Zakon od 5. kolovoza 2015. o izmjeni Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i potrošača i određenih drugih zakona): članak 2. točka 2., članak 8. stavak 1., članak 9., članak 12.

Odluka Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud, Poljska) od 20. studenoga 2015., III CZP 175/15.

Sažeti prikaz činjeničnog stanja i postupka

- 1 Dužnik je 9. siječnja 2006. s društvom Getin Bank S.A. sklopio ugovor o kreditu na temelju kojeg je banka na razdoblje od 9. siječnja 2009. do 16. siječnja 2016. korisniku kredita dodijelila kredit u poljskim zlotima indeksiran u švicarskim francima čija protuvrijednost u poljskim zlotima iznosi 15 645,27 švicarskih franaka. U skladu s ugovorom, kredit se isplaćuje u poljskim zlotima prema kupovnom tečaju valute indeksacije utvrđenom „Tečajnom listom banke za kredite u stranoj valuti i indeksirane u stranoj valuti” (u daljnjem tekstu: tečajna lista) koja je bila na snazi na dan sklapanja ugovora o kreditu. Tečaj je na dan sklapanja ugovora iznosio 2,3930 poljskih zlota. Kredit je bio namijenjen financiranju kupnje osobnog automobila te povezanih provizija i naknada. Ugovorom se predviđalo da se sve obveze na ime ugovora plaćaju u poljskim zlotima. Iznos obveze utvrđuje se kao protuvrijednost iznosa koji treba platiti izraženog u valuti indeksacije, nakon njegove konverzije prema prodajnom tečaju valute indeksacije utvrđenom tečajnom listom koja je na snazi na dan dospijeca potraživanja banci. Tečaj je na dan sastavljanja ugovora iznosio 2,5410 poljskih zlota.
- 2 Dužnik je 13. svibnja 2008. s društvom Getin Bank S.A. sklopio ugovor o kreditu na temelju kojeg je banka na razdoblje od 120 mjeseci korisniku kredita dodijelila kredit u poljskim zlotima indeksiran u švicarskim francima čija protuvrijednost u poljskim zlotima iznosi 36 299,30 švicarskih franaka. U skladu s ugovorom, kredit se isplaćuje u poljskim zlotima prema kupovnom tečaju valute indeksacije utvrđenom tečajnom listom koja je bila na snazi na dan sastavljanja ugovora o kreditu. Tečaj je na dan sastavljanja ugovora iznosio 2,0110 poljskih zlota. Kredit je bio namijenjen financiranju kupnje osobnog automobila te povezanih provizija i naknada. Ugovorom se predviđalo da se sve obveze na ime ugovora plaćaju u poljskim zlotima. Iznos obveze utvrđuje se kao protuvrijednost iznosa koji treba platiti izraženog u valuti indeksacije, nakon njegove konverzije prema prodajnom tečaju valute indeksacije utvrđenom tečajnom listom koja je na snazi na dan dospijeca potraživanja banci. Tečaj je na dan sastavljanja ugovora iznosio 2,1680 poljskih zlota.
- 3 Društvo Getin Noble Bank S.A. (ranije: Getin Bank S.A.) podnijelo je 3. lipnja 2015. u elektroničkom postupku koji se odnosi na naloge za plaćanje tužbu kojom

je zahtijevalo da se u njegovu korist dužniku naloži plaćanje iznosa od 87 469,51 poljskog zlota uvećanog za ugovorne kamate, zatezne kamate i troškove postupka. U obrazloženju tužbe banka je navela da su stranke 13. svibnja 2008. sklopile ugovor o kreditu koji je raskinut zbog dužnikova neplaćanja i stoga banka od dužnika zahtijeva plaćanje preostalog dijela glavnice, dospjelih naknada i kapitaliziranih kamata. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie (Općinski sud Lublin Zachód u Lublinu, Poljska) izdao je 23. lipnja 2015. platni nalog u postupku koji se odnosi na naloge za plaćanje kojim je dužniku naložio da u roku od dva tjedna od dostave naloga društvu Getin Noble Bank S.A. plati zahtijevani iznos uvećan za ugovorne kamate, zatezne kamate i troškove postupka ili da u tom roku podnese prigovor. Dužnik nije podnio prigovor protiv navedenog naloga za plaćanje te je stoga nalog za plaćanje postao pravomoćan i navedeni mu je sud rješenjem od 27. kolovoza 2015. priložio potvrdu o izvršivosti.

- 4 Društvo Getin Noble Bank S.A. podnijelo je 28. prosinca 2016. u elektroničkom postupku koji se odnosi na naloge za plaćanje tužbu kojom je zahtijevalo da se u njegovu korist dužniku naloži plaćanje iznosa od 7 499,58 poljskih zlota uvećanog za troškove postupka. U obrazloženju tužbe banka je navela da su stranke 9. siječnja 2006. sklopile ugovor o kreditu koji je raskinut zbog dužnikova neplaćanja i stoga banka od dužnika zahtijeva plaćanje preostalog dijela glavnice, dospjelih naknada i kapitaliziranih kamata. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie (Općinski sud Lublin Zachód u Lublinu) izdao je 13. veljače 2017. platni nalog u postupku koji se odnosi na naloge za plaćanje kojim je dužniku naložio da u roku od dva tjedna od dostave naloga društvu Getin Noble Bank S.A. plati zahtijevani iznos uvećan za troškove postupka ili da u tom roku podnese prigovor. Dužnik nije podnio prigovor protiv navedenog naloga za plaćanje te je stoga nalog za plaćanje postao pravomoćan i navedeni mu je sud rješenjem od 21. travnja 2017. priložio potvrdu o izvršivosti.
- 5 Banka je na temelju dviju navedenih ovršnih isprava pokrenula ovršni postupak koji vodi sudski izvršitelj tijekom kojeg je zaplijenjena dužnikova nekretnina koju čini stan u Varšavi, nakon čega su se u ovrhu uključili i drugi vjerovnici. Sud koji je uputio zahtjev nadzire taj ovršni postupak.

Sažeti prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 6 Što se tiče prvog pitanja, sud koji je uputio zahtjev navodi da provodi nadzor nad ovrhom na nekretnini iz ovog predmeta još od 2017., ali ovo je prethodno pitanje trebalo uputiti s obzirom na potrebu tumačenja prava Unije radi pravilne primjene odredbi nacionalnog prava u vezi s najnovijim presudama Suda Europske unije u predmetu C-600/19, spojenim predmetima C-693/19 i C-831/19, predmetu C-725/19 i predmetu C-869/19.
- 7 Naime, u točki 68. presude od 17. svibnja 2022., C-693/19 i C-831/19, SPV Project 1503, Sud je naveo da članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da im se protivi nacionalni propis koji predviđa da,

ako dužnik nije podnio prigovor protiv platnog naloga koji je izdao sud na zahtjev vjerovnika, ovršni sud ne može, zbog toga što pravomoćnost tog naloga implicitno obuhvaća valjanost tih ugovornih odredbi, isključujući bilo kakvo ispitivanje njihove valjanosti, poslije nadzirati eventualnu nepoštenost ugovornih odredbi koje su bile temelj navedenog naloga. S tim u vezi nije relevantna okolnost da na datum na koji je platni nalog postao konačan dužnik nije znao da ga se može kvalificirati kao „potrošača” u smislu te direktive.

- 8 Osim toga, u točki 52. presude od 17. svibnja 2022., C-600/19, Ibercaja Banco, Sud je naveo da članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo koje, zbog učinka pravomoćnosti i prekluzije, ne dopušta ni sudu da po službenoj dužnosti ispita nepoštenost ugovornih odredbi u okviru postupka hipotekarne ovrhe ni potrošaču da, nakon isteka roka za podnošenje prigovora na ovrhu, ističe nepoštenost tih odredbi u tom postupku ili u kasnijem deklaratornom postupku, kada je sud po službenoj dužnosti već ispitivao navedene odredbe, prilikom pokretanja postupka hipotekarne ovrhe, u pogledu njihove moguće nepoštenosti, ali sudska odluka kojom se odobrava hipotekarna ovrha ne sadržava nikakvo obrazloženje, čak ni sažeto, u kojem bi se potvrdilo postojanje tog ispitivanja niti se u njoj navodi da se ocjenu koju je sudac donio nakon navedenog ispitivanja više ne može pobijati ako se u navedenom roku ne podnese prigovor.
- 9 Sud koji je uputio zahtjev smatra da se u ovom predmetu postavlja pitanje slično prethodno navedenima. Naime, dužnik je s društvom Getin Bank S.A. (sada: Getin Noble Bank S.A.) sklopio dva ugovora o kreditu u kojima su iznosi kredita bili izraženi u poljskim zlotima, ali je saldo zaduženja bio indeksiran u švicarskim francima. Međutim, što je najvažnije, korisnik kredita mogao je otplaćivati obroke kredita isključivo u poljskim zlotima, a banka je uplate korisnika kredita u poljskim zlotima konvertirala na ime salda u švicarskim francima prema svojoj internoj tečajnoj listi čija načela vođenja nisu uređena nijednim od ugovora o kreditu. Nadalje, sam iznos salda kredita utvrđivao se u švicarskim francima uz primjenu kupovnog tečaja iz tečajne liste stranih valuta banke. Stoga su oba ugovora o kreditu sadržavala takozvane klauzule o konverziji koje većina nacionalnih sudova smatra nedopuštenim ugovornim odredbama na temelju članka 385.¹ stavka 1. Kodeksa cywilnog (Građanski zakonik), pri čemu se može zaključiti da to što ugovor o kreditu sadržava takve odredbe dovodi do ništavosti ugovora u skladu s člankom 58. stavkom 1. Građanskog zakonika. Stoga se s velikom vjerojatnošću može smatrati da, kad bi banka pozvala korisnika kredita na plaćanje potraživanja koja proizlaze iz ugovorâ o kreditu pred redovnim nacionalnim sudom koji rješava građanske predmete, taj bi sud, nakon što pregleda dokumentaciju priloženu tužbi, po službenoj dužnosti utvrdio da ugovori o kreditu sadržavaju nedopuštene ugovorne odredbe koje dovode do ništavosti ugovora te bi slijedom toga odbio tužbu.
- 10 Međutim, sud koji je uputio zahtjev ističe da je u ovom slučaju postupak koji je doveo do izdavanja ovršne isprave protiv dužnika bio drukčiji. Naime, banka je protiv korisnika kredita podnijela dvije tužbe za plaćanje u elektroničkom

postupku koji se odnosi na naloge za plaćanje. Banka je u tim tužbama obrazložila svoje zahtjeve i pozvala se na ugovore o kreditu koje je sklopila s dužnikom, ali nije navela da su ti ugovori indeksirani u stranoj valuti niti da su sadržavali klauzule o konverziji (i očito nije navela da u ugovoru postoje odredbe koje se mogu smatrati nepoštenim ugovornim odredbama). Međutim, najvažnije je to što tužbama nije priložen nijedan ugovor o kreditu, što proizlazi iz postupovnih pravila kojima se uređuje elektronički postupak koji se odnosi na naloge za plaćanje i tehničkih značajki sustava obrade tog postupka koje ne dopuštaju da se u tom postupku podnose ikakvi dokazi. Slijedom toga, nacionalni sud koji vodi taj postupak također nije imao pravnu ni tehničku mogućnost da od banke zahtijeva da podnese ugovore o kreditu. Taj je sud izdao dva naloga za plaćanje koje korisnik kredita nije osporavao i stoga su postali pravomoćni. Tim su nalogima priložene potvrde o izvršivosti te je na temelju tako nastalih ovršnih isprava protiv dužnika (korisnika kredita) pokrenut ovršni postupak u kojem je sudski izvršitelj zaplijenio dužnikovu nekretninu.

- 11 Slijedom toga, banka je sudu podnijela ugovore o kreditu tek u ovom postupku i stoga njihov sadržaj nikad nije bio predmet sudskog nadzora. Nakon što se upoznao sa sadržajem tih ugovora, sud koji je uputio zahtjev zaključio je da postoji opravdana zabrinutost da su klauzule o konverziji iz tih ugovora nepoštene ugovorne odredbe bez kojih se ugovori ne mogu izvršiti te stoga ugovore o kreditu treba proglasiti ništavima i, u konačnici, banka na temelju njih ne može zahtijevati nikakve tražbine od dužnika. Međutim, nacionalne postupovne odredbe sprečavaju sud koji je uputio zahtjev da izvede bilo kakve praktične posljedice iz takvih mogućih zaključaka. Naime, tim se odredbama predviđa da pravomoćna odluka, uključujući platni nalog izdan u elektroničkom postupku koji se odnosi na naloge za plaćanje, obvezuje sve sudove (članak 365. stavak 1. Zakonika o građanskom postupku), a osim toga nije dopušteno ispitivanje opravdanosti obveze obuhvaćene ovršnom ispravom (članak 804. stavak 1. Zakonika o građanskom postupku), odnosno, u ovom slučaju, pravomoćnog platnog naloga s priloženom potvrdom o izvršivosti.
- 12 Osim toga, sud koji je uputio zahtjev ističe da korisnik kredita, u situaciji u kojoj nije osporavao platne naloge, više ne raspolaže nijednim pravnim sredstvom koje u praksi može dovesti do osporavanja obveza koje proizlaze iz platnih naloga kojima se prihvaćaju zahtjevi koji proizlaze iz ugovora koji sadržavaju nepoštene odredbe.
- 13 Slijedom navedenog, sud koji je uputio zahtjev pita protivi li se navedena postupovna situacija članku 6. stavku 1. i članku 7. stavku 1. Direktive 93/13 te načelu djelotvornosti. Sud Europske unije u više je navrata istaknuo da nacionalni sudovi moraju po službenoj dužnosti nadzirati ugovore koji se sklapaju s potrošačima s obzirom na nepoštene odredbe, a nedvojbeno je da se ta obveza ne može izvršiti u elektroničkom postupku koji se odnosi na naloge za plaćanje u kojem sud uopće nema mogućnost prikupljanja i analize ikakvih dokaza (članak 505.³² stavak 1. Zakonika o građanskom postupku) i oslanja se isključivo na sadržaj tužbe i, stoga, na tvrdnje samog tužitelja koji ima očiti interes za

prešućivanje bilo kakvih dvojbenih ugovornih odredbi. Točno je da bi sudski nadzor ugovora o kreditu koji su sklopile stranke bio moguć da je korisnik kredita osporavao platni nalog (tada bi predmete razmatrao drugi, mjesno i stvarno nadležan nacionalni sud koji vodi građanski postupak na redovan način te stoga, među ostalim, prikuplja i ispituje dokaze), ali to se nije dogodilo u navedenom slučaju. Naime, korisnik kredita zauzeo je pasivan stav, što je često slučaj s osobama koje imaju znatne dugove. Međutim, iz sudske prakse Suda proizlazi da nacionalni sudovi moraju ispitivati ugovore s obzirom na nepoštene odredbe po službenoj dužnosti te, u skladu s tim, i kada stranke ne pokazuju inicijativu. Stoga se čini da čak ni potrošačeva pasivnost u ovom slučaju ne opravdava oslobađanje suda od obveze da po službenoj dužnosti ispita sadržava li ugovor nepoštene odredbe.

- 14 Slijedom toga, sud koji je uputio zahtjev pita može li situacija u kojoj nacionalni sud u postupku o meritumu nije ispitao sadržava li ugovor nepoštene odredbe biti opravdanje za povredu pravila koje proizlazi iz članka 365. stavka 1. Zakonika o građanskom postupku i članka 804. stavka 1. Zakonika o građanskom postupku, koje obvezuje sud koji nadzire ovršni postupak odlukom koja je ovršna isprava. Navedene odredbe prava Unije mogu biti temelj za iznimno odstupanje od navedenih pravila. U suprotnom se može dogoditi da sudski izvršitelj proda nekretninu korisnika kredita na dražbi, a sredstva iz ovrhe proslijede se banci čije potraživanje proizlazi iz ugovora koji sadržavaju nedopuštene ugovorne odredbe. Stoga bi potrošač pretrpio znatan gubitak zbog ovrhe potraživanja koja proizlaze iz ugovora o kreditu koji sadržavaju nedopuštene ugovorne odredbe. Međutim, čini se da takva situacija ne samo da ne ispunjava ciljeve Direktive 93/13, nego je i protivna načelu djelotvornosti i ciljevima iz članka 169. stavka 1. UFEU-a i članka 38. Povelje.
- 15 Sud koji je uputio zahtjev predlaže da Sud na prvo prethodno pitanje odgovori potvrdno. Naime, odredbama Direktive 93/13 nacionalnom se sudu apsolutno nalaže da po službenoj dužnosti ispita sadržava li ugovor koji su sklopile stranke nedopuštene ugovorne odredbe. Takav nadzor u načelu treba provesti već u postupku o meritumu, ali ako taj nadzor nije proveden (uključujući osobito situaciju u kojoj sud koji razmatra predmet nije imao pravne i tehničke mogućnosti za provedbu tog nadzora), tu obvezu ima sud koji nadzire ovršni postupak koji se vodi na temelju ovršne isprave u obliku pravomoćnog platnog naloga kojem je priložena potvrda o izvršivosti. Pravomoćne sudske odluke u biti moraju biti neoborive, ali to ne isključuje mogućnost prihvatanja iznimki od tog načela koje su opravdane posebnim okolnostima koje uključuju potrebu provedbe navedenog nadzora ugovora.
- 16 Što se tiče drugog pitanja, sud koji je uputio zahtjev navodi da će, ako se prihvati da u ovom predmetu sud koji nadzire ovršni postupak može ispitati postoje li nepoštene odredbe u ugovorima sklopljenima s dužnikom, u tom pogledu biti potrebna analiza. Međutim, u ovom je predmetu dužnik i dalje pasivan, ne podnosi nikakve podneske, ne podnosi nikakve zahtjeve, ne daje nikakve iskaze, čak niti ne prima korespondenciju koja mu je upućena, što je, kao što je to već

navedeno, tipično ponašanje osoba koje imaju znatne dugove. Stoga je gotovo sigurno da sud koji je uputio zahtjev neće moći saslušati korisnika kredita ili čak dobiti od njega pisani iskaz. Ta je situacija tim više problematična jer se člankom 4. stavkom 1. Direktive 93/13 predviđa da se nepoštenost ugovornih odredbi procjenjuje tako da se u obzir uzimaju okolnosti povezane sa sklapanjem ugovora. Budući da saslušanje samog korisnika kredita nije moguće, u načelu neće biti moguće ni utvrditi okolnosti sklapanja ugovora.

- 17 Međutim, sud koji je uputio zahtjev pita ne protivi li se odredbama Direktive 93/13 to da se taj problem izbjegne primjenom nacionalne mjere zaštite prava potrošača kao što je takozvani prošireni učinak presuda *Sąda Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Sud za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača, Poljska) o kojem je riječ u članku 479.⁴³ Zakonika o građanskom postupku. Naime, tom se odredbom propisuje da pravomoćna presuda proizvodi učinke prema trećim osobama od upisa nedopuštenog općeg uvjeta poslovanja u upisnik.
- 18 Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu ističe da članak 7. stavak 2. i članak 8. Direktive 93/13, za razliku od prijašnjih odredbi te direktive, nisu apsolutno obvezujući. Konkretno, države članice nisu dužne uvesti postupke za proglašenje općih uvjeta poslovanja nedopuštenima iz članka 7. stavka 2. Direktive 93/13. Međutim, sud koji je uputio zahtjev smatra da, ako država članica odluči omogućiti provedbu tih postupaka, njihov oblik ne može biti u potpunosti proizvoljan. Budući da se tim postupkom ostvaruju ciljevi Direktive 93/13, taj postupak mora ispunjavati zahtjeve predviđene ostalim odredbama te direktive, uključujući osobito članak 7. stavak 1. na koji se, uostalom, izravno upućuje u članku 7. stavku 2. Osim toga, postupak koji se odnosi na proglašenje općih uvjeta poslovanja nedopuštenima i učinci presude koja je donesena u tom postupku moraju biti u skladu s načelima djelotvornosti, proporcionalnosti i pravne sigurnosti.
- 19 Sud koji je uputio zahtjev ističe da odredbe koje treba ispitati kako bi se utvrdilo jesu li nedopuštene ugovorne odredbe glase:
- kredit se isplaćuje u poljskim zlotima prema kupovnom tečaju valute indeksacije utvrđenom tečajnom listom koja je bila na snazi na dan sklapanja ugovora o kreditu (članak 1. stavak 2. ugovora od 9. siječnja 2006.);
 - kredit se isplaćuje u poljskim zlotima prema kupovnom tečaju valute indeksacije utvrđenom tečajnom listom koja je bila na snazi na dan sastavljanja ugovora o kreditu (članak 1. stavak 2. ugovora od 13. svibnja 2008.);
 - sve obveze na ime ovog ugovora plaćaju se u poljskim zlotima. Iznos obveze utvrđuje se kao protuvrijednost iznosa koji treba platiti izraženog u valuti indeksacije, nakon njegove konverzije prema prodajnom tečaju valute indeksacije utvrđenom tečajnom listom koja je na snazi na dan dospijeca potraživanja banci (članak 5. stavak 1. ugovora od 9. siječnja 2006.);

- sve obveze na ime ovog ugovora plaćaju se u poljskim zlotima. Iznos obveze utvrđuje se kao protuvrijednost iznosa koji treba platiti izraženog u valuti indeksacije, nakon njegove konverzije prema prodajnom tečaju valute indeksacije utvrđenom tečajnom listom koja je na snazi u Getin Bank S.A. na dan dospjeća potraživanja banci (članak 4. stavak 1. ugovora od 13. svibnja 2008.).
- 20 Međutim u upisniku nedopuštenih općih uvjeta poslovanja navedeni su, među ostalim, sljedeći opći uvjeti poslovanja:
- kredit je indeksiran u švicarskim francima / američkim dolarima / eurima, nakon konverzije isplaćenog iznosa prema kupovnom tečaju za švicarski franak / američki dolar / euro u skladu s tečajnom listom stranih valuta koja je na snazi u banci Bank Millennium na dan isplate iznosa kredita ili njegove tranše (odredba broj 3178, upis koji se odnosi na Bank Millennium S.A.);
 - u slučaju kredita indeksiranog u stranoj valuti iznos obroka otplate izračunava se na temelju prodajnog tečaja strane valute koji je na snazi u banci na temelju tečajne liste stranih valuta na dan otplate (odredba broj 3179, upis koji se odnosi na Bank Millennium S.A.);
 - banka konvertira kredit u valutu indeksacije prema kupovnom tečaju određene valute iz tečajne liste banke koja je na snazi na dan i sat isplate kredita (odredba broj 7770, upis koji se odnosi na mBank S.A.).
- 21 Usporedba sadržaja navedenih odredbi ugovora koje primjenjuje društvo Getin Bank S.A. s ugovornim odredbama drugih banaka upisanima u upisnik nedopuštenih odredbi navodi na zaključak da među njima ima velikih sličnosti, iako su ih primjenjivale različite banke. Najveća je sličnost između članka 5. stavka 1. ugovora od 9. siječnja 2006. i članka 4. stavka 1. ugovora od 13. svibnja 2008. i odredbe upisane u upisnik pod brojem 3179, kao i između odredbi članka 1. stavka 2. obaju ugovora o kreditu i odredbi upisanih u registar pod brojevima 3178 i 7770.
- 22 Iako je smisao tih odredbi isti i iz njih proizlaze iste posljedice za potrošača, te su odredbe formulirane na drugi način, a njihovi su autori različite banke. Stoga sud koji je uputio zahtjev pita omogućuju li odredbe prava Unije da se učinci upisa ugovorne odredbe u upisnik nedopuštenih odredbi prošire i na prodavatelja robe ili pružatelja usluga koji nije bio stranka u postupku koji je doveo do tog upisa.
- 23 Sud Europske unije već je ispitivao sličnu problematiku u presudi od 21. prosinca 2016., C-119/15, Biuro Podróży Partner, te je u točki 47. te presude utvrdio da članak 6. stavak 1. i članak 7. Direktive 93/13, u vezi s člancima 1. i 2. Direktive 2009/22 i s obzirom na članak 47. Povelje treba tumačiti na način da im se ne protivi to da se primjena općih uvjeta poslovanja koji sadržajno odgovaraju uvjetima koji su pravomoćnom sudskom odlukom proglašeni nedopuštenima i upisani u nacionalni upisnik nedopuštenih općih uvjeta poslovanja, u odnosu na prodavatelja robe ili pružatelja usluga koji nije bio stranka u postupku koji je završio upisivanjem tih uvjeta u navedeni upisnik, smatra protupravnim

postupanjem, pod uvjetom – a što treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev – da taj prodavatelj robe ili pružatelj usluga ima na raspolaganju djelotvoran pravni lijek, kako protiv odluke kojom je utvrđena jednakost uspoređenih uvjeta u vezi s pitanjem jesu li ti uvjeti materijalno jednaki, vodeći računa o svim relevantnim okolnostima svakog slučaja, uzimajući osobito u obzir učinke nastale na štetu potrošača, tako i protiv odluke kojom se, ako je to primjereno, utvrđuje iznos izrečene novčane kazne.

- 24 S obzirom na navedenu odluku Suda, ništa ne sprečava to da učinci upisa u upisnik nedopuštenih odredbi vrijede za sve prodavatelje robe ili pružatelje usluga koji primjenjuju određenu ugovornu odredbu, a ne samo za prodavatelja robe ili pružatelja usluga koji je bio stranka postupka za proglašenje te odredbe nedopuštenom i njezin upis u navedeni upisnik. Osim toga, taj se učinak odnosi na svaku odredbu koja je „materijalno jednaka”, a ne nužno ista u jezičnom pogledu.
- 25 Međutim, sud koji je uputio zahtjev dvoji u pogledu toga primjenjuje li se navedeno tumačenje odredbi prava Unije na sve sudske postupke u kojima sudjeluju prodavatelji robe ili pružatelji usluga, uključujući postupke u kojima je jedna od stranaka potrošač koji je s tim poduzetnikom sklopio ugovor. Naime, sud koji je uputio zahtjev ističe da je prethodno pitanje na koje je Sud odgovorio u presudi od 21. prosinca 2016. postavio Sąd Apelacyjny w Warszawie (Žalbeni sud u Varšavi, Poljska) u postupku između prodavatelja robe ili pružatelja usluga i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (predsjednik Ureda za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača, Poljska) koji je tom prodavatelju robe ili pružatelju usluga izrekao upravnu kaznu za primjenu ugovornih odredbi čiji sadržaj odgovara upisu u upisnik nedopuštenih odredbi.
- 26 Osim toga, 20. studenoga 2015. poljski Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) u sastavu od sedam sudaca donio je odluku III CZP 175/15, u skladu s kojom se upis u upisnik nedopuštenih odredbi ne primjenjuje na prodavatelje robe ili pružatelje usluga različite od onog na kojeg se odnosio predmetni postupak. Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) obrazložio je to utvrđenje na sljedeći način: „Stajalište da presuda kojom se prihvaća tužba za proglašenje općih uvjeta poslovanja nedopuštenima djeluje u korist svih, ali samo protiv tuženog prodavatelja robe ili pružatelja usluga u skladu je s postulatom jamstva prava na saslušanje. [...] Nadalje, ograničenje djelovanja pravomoćnosti presude kojom se prihvaća tužba za proglašenje općih uvjeta poslovanja nedopuštenima samo na tuženog prodavatelja robe ili pružatelja usluga znači da su nepovoljni učinci te presude usmjereni samo na subjekt kojem je osigurano pravo na saslušanje u postupku. Ti se učinci odražavaju u dalekosežnom zadiranju u pravnu sferu tuženog prodavatelja robe ili pružatelja usluga koji mora očekivati da će, u svakom pojedinačnom sporu u kojem on sudjeluje, sud koji je obvezan prethodnim učinkom te presude morati proglasiti određenu odredbu nedopuštenom te da će u slučaju da primijeni osporavanu odredbu predsjednik Ureda za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača moći protiv njega pokrenuti postupak za prekid takvog postupanja kao prakse koja povređuje kolektivne interese potrošača iz članka 24. stavka 2. točke 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i potrošača sa svim mogućim posljedicama. Ako te

učinke treba proširiti i na ostale prodavatelje robe ili pružatelje usluga koji ne sudjeluju u postupku u svojstvu tuženika, to bi, upravo s obzirom na njihovu vrstu i opseg, zahtijevalo normativna rješenja kojima bi im se na odgovarajući način osiguralo ostvarivanje prava na saslušanje”.

- 27 Slijedom toga, sud koji je uputio zahtjev pita odnosi li se pravilo iz presude Suda od 21. prosinca 2016. na sve sudske postupke u kojima sudjeluju prodavatelji robe ili pružatelji usluga ili samo na dio njih. Pretpostavka da odredbe prava Unije omogućuju da se učinci upisa ugovorne odredbe u upisnik nedopuštenih odredbi prošire na sve prodavatelje robe ili pružatelje usluga u svakom postupku dovela bi do potrebe da se odstupi od pravila koje proizlazi iz odluke od 20. studenoga 2015. koju je Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) donio više od godinu dana ranije.
- 28 Taj se zaključak može prenijeti na rješavanje ovog predmeta. Naime, ako se utvrdi da sud koji je uputio zahtjev može ispitati nepoštenost ugovornih odredbi iz ugovora dužnika i društva Getin Bank S.A. i da je za njihovo proglašenje nepoštenima dovoljno utvrđenje da su „materijalno jednake” odredbama upisanima u upisnik nedopuštenih odredbi pod brojevima 3178, 3179 i 7770, to znači da društvo Getin Noble Bank S.A. nije imalo pravne osnove za pokretanje ovršnog postupka protiv dužnika u ovom predmetu i stoga sudski izvršitelj mora prekinuti taj postupak.
- 29 Sud koji je uputio zahtjev predlaže da Sud na drugo prethodno pitanje odgovori niječno iz sljedećih razloga. Upisnik nedopuštenih ugovornih odredbi jedan je od najučinkovitijih instrumenata koji služe ostvarivanju zaštite potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi. To pak opravdava moguću široku uporabu učinaka upisa u taj upisnik. Svaki upis u upisnik izvršen je na temelju pravomoćne presude Sąda Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Sud za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača), odnosno suda specijaliziranog za predmete iz područja zaštite potrošača protiv čijih se odluka, osim toga, može podnijeti žalba, a presude donesene u drugom stupnju podliježu nadzoru Sąda Najwyższjeg (Vrhovni sud) u slučaju podnošenja žalbe u kasacijskom postupku. Stoga nesudjelovanje konkretnog prodavatelja robe ili pružatelja usluge u postupku za proglašenje određene odredbe nedopuštenom nije prepreka tomu da se i na njega primijene sve posljedice upisa u upisnik nedopuštenih odredbi. Isto tako, ugovorna odredba koju primjenjuje prodavatelj robe ili pružatelj usluga i odredba upisana u upisnik nedopuštenih odredbi ne moraju imati isti tekst u jezičnom pogledu, nego bi, umjesto toga, odlučujući kriterij trebao biti stvarni smisao tih odredbi, odnosno posljedice koje određena ugovorna odredba ima za potrošača. Primjena dalekosežnih ograničenja na opseg primjene upisnika nedopuštenih odredbi (ograničenje njegovih učinaka samo na prodavatelje robe ili pružatelje usluga koji su bili stranke u postupku pred Sądom Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Sud za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača) i na ugovorne odredbe koje doslovno odgovaraju upisu u upisnik) dovela bi do pretjeranog ograničenja zaštite koju treba osigurati potrošačima. Naime, uobičajeno je da velika skupina prodavatelja robe ili pružatelja usluga primjenjuje nepoštene ugovorne odredbe istog značenja, ali formulirane na drukčiji način, što je slučaj u kojem bi uklanjanje tih odredbi iz

prometa zahtijevalo da se svaki put pokrene novi sudski postupak, što u praksi nije realno. Stoga se ne bi ostvarili ciljevi Direktive 93/13.

- 30 Što se tiče zahtjeva suda koji je uputio zahtjev da se o zahtjevu za prethodnu odluku odluči u ubrzanom postupku, taj sud ističe da je u ovršnom postupku koji on nadzire sudski izvršitelj zaplijenio nekretninu, opisao je i procijenio, a treba provesti elektroničku dražbu nekretnine zbog toga što su vjerovnici podnijeli odgovarajuće zahtjeve. Istodobno, sud koji je uputio zahtjev pojašnjava da je zbog upućivanja ovih prethodnih pitanja prekinut postupak pred tim sudom, ali ne i ovršni postupak koji vodi sudski izvršitelj. Ovršni postupak prekida se u strogo određenim slučajevima, a upućivanje prethodnih pitanja nije osnova za prekidanje ovršnog postupka. Osim toga, provedba dražbe nekretnine i naknadno utvrđivanje kupca, dosuda imovine i raspodjela iznosa dobivenih ovrhom mogu dovesti do situacije u kojoj je, kao prvo, dužnik lišen svoje nekretnine i, kao drugo, vjerovnik iz ovrhe dobiva sredstva koja mu ne pripadaju. Ti se učinci teško mogu otkloniti ili su čak nepovratni, a potrošač ubuduće svoja prava može zahtijevati eventualno tužbom za naknadu štete kojom se, međutim, ne osigurava puna zaštita njegovih prava.
- 31 Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu ističe da, kako je to naveo Sud Europske unije u točki 57. presude od 17. svibnja 2022., C-600/19, Ibercaja Banco, u situaciji poput one u glavnom postupku, u kojoj je postupak hipotekarne ovrhe okončan i prava vlasništva nad tom imovinom prenesena trećoj osobi, sud, djelujući po službenoj dužnosti ili na zahtjev potrošača, više ne može provesti ispitivanje nepoštenosti ugovornih odredbi koje bi dovelo do poništenja akata kojima se prenosi vlasništvo i dovesti u pitanje pravnu sigurnost prijenosa vlasništva na trećega koji je već izvršen.